

“Duurzaam; haalbaar en betaalbaar. Dat is niet plat, maar diep!”

(volledige versie, 12:00 min., maar er mag slechts 4:00 min. gesproken worden!!! Wij spreken 4 minuten uit, maar dit is onze volledige versie. Die telt en die zullen we digitaal verzenden, naar DB en AB).

Voorzitter,

De geschiedenis van ons land wordt voor een belangrijk deel bepaald door het waterbeheer. Over de wijze waarop dat beheer moest plaatsvinden was niet altijd een brede consensus, vaak waren er ook conflicten. Maar steeds werden nieuwe problemen door veranderende omstandigheden en onvoorziene ontwikkelingen overwonnen door samenwerking, door draagvlakvorming, maar ook door een goede focus op de taken van het waterbeheer. Wij waarderen het dat alle fractievoorzitters betrokken waren bij de [Midterm Review](#) van het [Bestuursakkoord Waterbetrokken](#), en niet alleen die van de coalitie. En wij benadrukken opnieuw het belang van een goede samenwerking tussen het Dagelijks Bestuur en het Algemeen Bestuur. Maar dan moet het DB wel kiezen. En het AB moet goed opletten of het DB dan wel de goede, verantwoorde en haalbare keuzes maakt en zicht op de hoofdlijnen kunnen houden. [In grote lijnen ondersteunt ook het CDA positief-kritisch](#) de duurzaamheidsambities van dit waterschap. Maar wij maken onze wel grote zorgen over de torenhoge opeenstapeling van ambities, de lastenontwikkeling en wij twijfelen steeds meer aan de uitvoeringskracht van onze uitvoerende organisatie [Waternet](#).

In de Midterm Review staat het ook: Veel bestuurders van het waterschap maken zich zorgen of de doelen uit de [Kader Richtlijn Water](#) wel op tijd (2027!!) zullen worden gehaald. [Schoon water en voldoende water](#) moet onze focus zijn, maar we laten ons in dit bestuur verleiden door een [te groot aantal andere maatschappelijke vraagstukken](#) die veelal meer thuishoren op de agenda van de algemene democratie (gemeenteraden en provinciale staten). Onze zorgen nemen toe want de claims op de ruimte in ons waterschapsgebied, en dus ook de druk op het watersysteem, nemen de komende jaren alleen maar toe. Denk alleen maar aan het aantal nog te bouwen huizen.

We zijn dit jaar in een groot aantal digitale vergaderingen met een bomvolle bestuurskalender overstelpt met een enorme hoeveelheid informatie, die bovendien in een nieuwe vorm werd gepresenteerd, in het kader van de nieuw ingerichte P&C-cyclus, met een [nieuwe ERP-systematiek](#) (Effect, Resultaat, Prestatie).

Het DB verwoordt dat zo: *“De bestuurlijke prioriteiten zijn sturend voor het werk van het waterschap. In het bestuursakkoord 2019-2023 is de ambitie tot verbetering van de Planning en Control-cyclus en daarmee de producten opgenomen. De onderliggende bestuurlijke ambitie is meer inzicht te krijgen in en meer bestuurlijke sturing te kunnen geven aan het waterschap”.*

Wordt daaraan voldaan? Kunnen we nu meer sturing geven? Daaraan twijfelt de CDA-fractie in dit waterschapsbestuur zeer.

Ondertussen vergt het een grote inzet van het bestuur en van de medewerkers van Waternet om onverwachte ontwikkelingen op te vangen. Na [de slijbcrisis](#) kregen we de Covid-19-pandemie en het probleem van de digitale veiligheid. Het [onderzoek en het Verbeterplan Informatievoorziening](#) legde ongenadig bloot dat Waternet met een groot aantal organisatieproblemen kampt en dat de Directie niet ‘in control is’. En dan komt ook nog de gehele [governance-structuur van de Stichting Waternet](#) en onze samenwerking met de gemeente Amsterdam ter discussie. Kunnen wij dan beter sturen?

We vrezen dat de organisatie helemaal op z'n kop wordt gezet, dat in nieuwe informatiesystemen moet worden geïnvesteerd – er is zelfs voor de bouw van een eigen nieuw belastinginningssysteem gekozen (!!!) – en dat daarmee de kosten totaal uit de hand lopen. Het ziet er mooi uit met E-R-P-formuleringen, maar de F (van financieel) ontbreekt en die zou toch bij elk beleidsvoornemen behoorlijk moeten meewegen.

In een [motie bij de beraadslagingen over Begroting 2021](#) op 26 november jl. werd aangedrongen op een beter inzicht. Het DB heeft in de nu voorliggende Voorjaarsnota toegezegd [bij de Begroting 2022](#) te komen met een uitsplitsing van taakkosten en apparaatskosten per effect, een beter inzicht in de inzet van personeel per effect, uitgesplitst naar beleidsadviesing, plan/programmavoorbereiding en uitvoering. Daarnaast nog een paragraaf 'beleidskaders' per effect in de Bestuursvoorstellen en een overzicht van de wettelijk verplichte taken van AGV. *We krijgen zo steeds meer bijlagen: een [set resultaat-indicatoren](#) en nu op het laatste moment (29 juni) ook nog een ['Roadmap Integrale Sturing AB AGV'](#).*

Het klinkt allemaal heel mooi. Wij vragen ons wel of we echt beter sturing kunnen geven, waar de knoppen zitten en of we eindelijk eens op hoofdlijnen gaan sturen. Het is ook niet dat we als CDA-fractie kritiek hebben op de afweging van prioriteiten, een onjuiste keuze van prioriteiten, want dit DB stelt helemaal geen prioriteiten en stapelt alleen maar.

Het DB vraagt aan het AB: Geeft de recent (op 29 juni !!) verzonden 'Roadmap' op hoofdlijnen inclusief de daar aan toevoegde detaillering van de aanpak voldoende inzicht en vertrouwen dat de gewenste situatie wordt bereikt? De CDA-fractie is daarvan nog niet overtuigd. Zo moet er naar de mening van het DB o.a. een externe, nog in te huren, controller worden ingezet. Blijkbaar heeft het DB zelf daarmee ook onvoldoende vertrouwen in de eigen Directie van Waternet. Moeten we juist niet streven naar een versimpeling, in plaats van het steeds ingewikkelder te maken?

De CDA-fractie was ook in het bijzonder getroffen door een kernzin op pagina 7 van [het Bestuursvoorstel bij de Voorjaarsnota](#).

"Het DB heeft geconstateerd dat het een brede bestuurlijke wens is de organisatie door te laten ontwikkelen van een voornamelijk uitvoerings- en beheerorganisatie naar een in toenemende mate beleid- en adviesorganisatie". Het is opvallend dat deze zin uit het Bestuursvoorstel niet voor komt in de Voorjaarsnota (VJN) zelf.

In onze [vorige Algemene Beschouwingen](#), in november 2020 bij de vaststelling van de Begroting 2021 stelden wij dat ons waterschap een functionele democratie moet blijven en geen klimaschap moet worden. Deze boodschap is nog steeds actueel en eigenlijk ook meer urgent.

En dat is NIET omdat deze CDA-fractie tegen verduurzaming is, tegen klimaatadaptatie, tegen de energietransitie, tegen herstel van de biodiversiteit of tegen de aanpak van de bodemdaling. Integendeel. Duurzaamheid, in klassieke CDA-terminologie "rentmeesterschap", is al sinds jaar en dag een belangrijke [politiek uitgangspunt voor het CDA](#). Maar we willen de klassieke waterschapstaken niet laten verwateren. We willen het waterschapsbestuur niet laten [misbruiken als actieplatform](#). En wij willen ook geen 'AGV Consultancy', want er zijn al genoeg adviesinstellingen in ons land. De afgelopen maanden rollen de adviezen over elkaar heen over de grote maatschappelijke opgaven die er zijn op het gebied van klimaat, energie en de waterkwaliteit.

We zien ook dat onze adviezen niet echt aankomen. Als je bijv. kijkt naar de [\(Concept-\) Verstedelijkingsnotitie \(versie 2\) van de MRA](#) dan zien we dat aan Raden en Staten om advies wordt gevraagd, maar uitgerekend de waterschapsbesturen niet (!) In die notitie komt het woord water redelijk vaak voor, zelfs het wordt 'waterschap' wordt genoemd, maar als over 'bodemdaling' gaat lijkt men op het MRA-projectbureau [de in 2019 vastgestelde Nota Peilbeheer en de Nieuwe Strategie Bodemdaling](#) niet te kennen. Is dit nou een gebrek aan ambtelijke ondersteunende capaciteit vanuit het waterschap of gebrek aan bestuurlijke overtuigingskracht? Laten we eerst het door ons al reeds vastgestelde beleid maar eens uitvoeren, in overleg met de boeren, de bedrijven en de inwoners van ons waterschap! En zeker [de boeren](#) kunnen we niet missen als belangrijke landschapsbeheerders.

Er komt heel veel op ons af, maar wij zien zelden een prioritering van dit DB. En besturen is juist keuzes maken. Duurzaamheid behoeft ook per sé duurder te zijn. Zo kan bijv. terugwinning van grondstoffen kan ook juist geld opleveren.

Het DB heeft er terecht voor gekozen om niet de investeringen nog verder naar voren te halen, maar het zegt de inhoudelijke en financiële ambities voor deze bestuursperiode wel overeind te willen houden. Maar dat gaat niet samen, want we worden ook met een andere kostenontwikkeling geconfronteerd zoals bijvoorbeeld die van de digitalisering. Wij vrezen bovendien dat de komende jaren opnieuw zal blijken dat er bij meerdere assets van het waterschap sprake is van achterstallig onderhoud, dat hogere investeringen in renovatie nodig zijn.

We constateren als CDA-fractie bij dit DB een gebrek aan prioritering, deze coalitie kan niet kiezen. Wij zullen de komende tijd steeds de afzonderlijke beleidsvoorstellen, zoals bijvoorbeeld het [Ontwerp Waterbeheerprogramma 2022-2027](#), ieder op hun eigen merites beoordelen, maar wij vinden de kaders in de VJN onvoldoende en de prognoses voor de lastenontwikkeling nu niet acceptabel.

Het gewogen gemiddelde van de tariefprognoses voor de Zuiveringsheffing en de Watersysteemheffing komt het komende jaar uit op 3,42% (exclusief inflatie). De CDA-fractie vindt deze ontwikkeling van de waterschapslastendruk niet aanvaardbaar. In het Bestuursakkoord heeft deze coalitie helaas een rekenregel voor de maximale tariefontwikkeling opgenomen die er op neerkomt dat indien de lastenontwikkeling op grond van een lagere inflatie uitkomt op minder dan 5% er sprake zou zijn van een 'meevaller' die extra ruimte oplevert in de Begroting "voor onze inhoudelijke 'groene' ambities". Wij vinden dat echt, echt veel te ver gaan.

Dit Dagelijks Bestuur vraagt te veel van het Algemeen Bestuur. We vragen van elkaar als AB-leden ook te veel als we ons niet veel meer gaan beperken tot de hoofdlijnen van bestuur. We vragen te veel van de medewerkers van Waternet en van de inwoners, de ingezetenen, van ons waterschapsgebied.

Ons motto was eerder: "Duurzaam; haalbaar en betaalbaar". Dat is niet plat, maar diep, want het vergt een afweging die het DB niet maakt en waar het AB niet echt de kans op reflectie op heeft gekregen. Wij worstelen er mee, maar dit DB en deze VJN overtuigt ons niet. Daarom zal de CDA-fractie tegen deze Voorjaarsnota stemmen vanavond. Wel spreken we de wens uit dat het DB de dialoog met het AB over het beter stellen van de kaders en prioriteiten voortzet, zodat we in november later dit jaar ook niet tegen de Begroting 2022 behoeven te stemmen.

De CDA-fractie in het Algemeen Bestuur van het waterschap Amstel, Gooi en Vecht, 8 juli 2021.
www.cda.nl/agv, @WatersfrAGV, www.facebook.com/CDA.AGV